

НАШ ПУТ

НАЧЕЛА НАЦИОНАЛНЕ ПОЛИТИКЕ ЗА БУДУЋНОСТ СРБИЈЕ

Демократска странка Србије је својом Оснивачком декларацијом *Наши разлози* 26. јула 1992. године започела да ствара политику која је објединила државотворна и демократска начела. Водећи увек рачуна о државним и националним интересима, као и о демократији и владавини права, Демократска странка Србије је утемељила политику која је у пуном сагласју са најбољим државним традицијама Србије и српског народа. Пут који Србију треба да води у сигурну будућност ДСС је, као странка десног центра, градила на начелу националне и државне самосвојности, али и на општим европским демократским и правним начелима. Тако изграђени пут Србије је политика праве мере националне самобитности и самосталности државе Србије и уважавања реалних захтева развоја савременог света. Крајњи циљ ове политике јесте изградња снажне државе и стабилног демократског друштва, у којем ће грађани Србије нормално живети од свог рада, бити међусобно солидарни и сачињавати заједницу коју повезују моралне и културне вредности поникле на традицији нашег народа. Да би Србија пребродила тешка времена, да би се сачували народ и држава и обезбедила будућност, политика очувања српске државности мора да има апсолутно првенство. У 20. веку српски народ је имао успоне и падове, али није имао јасан правац националне политике. Одустајање од самосталне српске државе у 20. веку и прихватање идеологија које су имале предност над српском државном идејом имали су за последицу огромне људске жртве српског народа и велика материјална разарања. Судбина српског народа у 21. веку зависиће од способности да се успостави национално јединство за остваривање начела националне политике. Јасно одређена начела националне политике прави су одговор на изазове 21. века, а у исто време и покретачка снага стабилног развоја Србије.

1. Устав Србије као брана дезинтеграцији државе

Слободно израженом вољом народа, Устав Србије једногласно је усвојен у Народној скупштини и потврђен на референдуму гласовима већине укупног броја грађана, чије интересе штити без обзира на њихову етничку или верску припадност. Самим тим, Устав представља трајан основни документ државе. Србија је на основу Устава одређена као јединствена држава, а покрајина Косово и Метохија као саставни део територије Србије. Устав Србије јасно одређује аутономни положај Војводине, који не може задирати у државност Србије. Противно уставним одредбама нови Статут Војводине садржи елементе државности и представља стварање државе у држави. Политичким и правним средствима неопходно је одстранити сепаратистичке елементе Статута и усагласити га са Уставом Србије. Устав и добри закони су чврст темељ на којем се граде владавина права и правна држава. Јачање правне државе је најпоузданије средство у борби против свих облика корупције.

2. Српска државност као основ и мерило државотворне политике

Политика очувања српске државности прво је начело и основно мерило државотворне политике. Спољна политика земље, закључивање међународних уговора и интеграциони процеси морају бити у интересу унапређивања међународног положаја и јачања стабилности Србије, а увек у функцији очувања њеног суверенитета и територијалне целовитости са Косовом и Метохијом као саставним делом наше државе. Поштовање територијалног интегритета Србије треба да буде полазиште сарадње и мера пријатељства Србије са другим државама. Полазећи од државних и националних интереса за Србију је од посебног политичког и економског значаја да одреди дугорочан правац развоја својих односа са земљама у региону, Русијом, ЕУ и САД.

Односи Србије и Русије постављени су на здравим темељима међусобног уважавања државних и националних интереса и у духу традиционалног пријатељства треба развијати свеукупну сарадању Србије и Русије.

Србија је истакла своје опредељење за улазак у ЕУ и већ годинама учествује у процесу европских интеграција. Данас, међутим, основно питање које се поставља у односима Србије и ЕУ јесте став Брисела према приступању целовите Србије Европској унији. На Србији почива одговорност да у дијалогу са Бриселом буду отворена и она питања око којих не постоји сагласност две стране, а која су од животног интереса за Србију. Међу таквим питањима на првом месту стоји оно које се тиче поштовања принципа суверенитета и територијалног интегритета Србије које је у основи савременог међународног правног поретка.

Између Србије и САД постоје спорна међудржавна питања. И поред чињенице да нема много изгледа да ће САД, као велика светска сила, у догледно време бити спремне на промену своје политике према региону, Србија треба да се залаже за решавање отворених питања у дијалогу са САД.

Поред овога, Србија треба да буде отворена за сарадњу са свим државама, као и укључена у све иницијативе и процесе који доприносе стварању мултиполарног света утемељеног на међународном праву.

3. Економски јака и социјално праведна Србија

Правац економског развоја земље треба усмерити ка обезбеђивању стабилности и просперитета Србије, успостављању снажне српске привреде, посебно њеног производног и извозног дела, као и њене постојане конкурентности и уравнотежених економских односа са западним и источним земљама. Неопходно је јачати реалну економију, односно индустрију, пољопривреду, енергетику, грађевинарство, као и сектор услуга, и у тим областима законски подстицати приватно предузетништво. Инфраструктурне објекте, електропривреду и телекомуникације треба сачувати у претежно јавном власништву. Развој Србије мора се одвијати у складу са највишим стандардима заштите животне средине и очувања природних богатстава.

Развојем приватног предузетништва, посебно малих и средњих предузећа, као и слободног друштвеног и професионалног удруживања, учвршћује се економска и социјална основа јаког и делатно самосталног српског грађанског друштва.

Потребна је државна стратегија за обнову села и унапређивање пољопривреде, као и посебна брига о положају и улози сеоског становништва у стабилном развоју државе.

Друштвена солидарност јача се подстицањем и остваривањем социјалне правде. Социјални дијалог мора да између представника радника и послодаваца обезбеди обавезујуће споразуме, чији ће гарант бити држава. Циљ је да се свим грађанима омогући достојан живот, запослење, социјална и здравствена заштита, а посебно у условима светске економске кризе.

4. Војна неутралност Србије и јачање одбрамбене способности земље

Војна неутралност Србије и јачање одбрамбене способности земље представљају сигуран гарант очувања суверенитета и територијалног интегритета земље и обезбеђују самосталност државе у доношењу одлука из домена одбране и безбедности. Војна неутралност спречава да Србија буде војно ангажована и да српски војници губе животе за туђе војне и геостратешке интересе. Србија треба да се на слободном референдуму изјасни о НАТО савезу и да на тај начин, народном вољом потврди своју војну неутралност. После одржаног референдума, Србија треба да ту неутралност активном спољном и безбедносном политиком афирмише у међународној заједници. Тиме се Србија као ни друге војно неутралне државе не конфронтира са НАТО. Искуство војно неутралних земаља указује на потребу изградње модерног, снажног и ефикасног система одбране. У циљу самосталног доношења одлука у области одбране потребно је осавременити систем одбране, обновити неопходну инфраструктуру, ревитализовати војну индустрију и побољшати материјални положај, углед и улогу војске у друштву.

5. Подршка Српској православној цркви

Српска православна црква је најстарија институција српског народа која је кроз дугу историју чувала и сачувала његов идентитет и пресудно допринела самом његовом опстанку. Српска православна црква је у време пада комунизма покренула духовну и моралну обнову српског народа и успостављање духовног јединства, што је у складу са њеном великом хришћанском мисијом. Непроцењива је улога Српске православне цркве у одбрани Косова и Метохије. Посебна подршка Српској православној цркви потребна је у епархијама изван граница земље, како би се сачувао национални идентитет српског народа на Балкану и у целој дијаспори.

6. Демографска обнова Србије

Демографска обнова Србије један је од најпречих циљева и очевидан предуслов сваке националне и државне стратегије. Расту становништва, који је залога будућности српског народа, треба да допринесе политика равномерног регионалног развоја Србије, а посебно убрзани развој привредно заосталих и запуштених области. У истом циљу, подстицајним економским и социјалним мерама морају се обезбедити развој породице и заштита мајке и детета. Дугорочним мерама у пореском систему неопходно је доћи до начина за повољно решавање запослења и стамбеног питања породица које имају више деце.

7. Подршка Републици Српској

Очување и просперитет Републике Српске је стратешки национални интерес Србије и српског народа. Доследним и систематичним спровођењем Споразума о паралелним специјалним везама неопходно је у највећој могућој мери убрзати повезивање наших привреда, и стално јачати јединствен културни простор. Србија као гарант Дејтонског споразума има легитимно право да инсистира на очувању уставног положаја Републике Српске како је он одређен Уставом БиХ као интегралним делом Дејтонског споразума. Осим тога, Србија треба да подржи суверено право српског народа у Републици Српској да се на референдуму изјасни да ли БиХ треба да постане чланица НАТО.

8. Национална културна самобитност

Национална културна самобитност представља основу постојања Србије и српског народа у окружењу других народа и култура. Обнова традиционалних и трајних моралних вредности као темеља породице, друштва и државе омогућава очување националне самобитности и самосвести. Јачање националних културних институција - САНУ, универзитета, Матице српске, народних позоришта и музеја, Српске књижевне задруге и других важних културних установа - има највећи значај за културну самосвојност Србије. Држава треба да обезбеди законски оквир и институционалне услове за потпуну слободу културног и уметничког

стваралаштва које ће вратити разноврсност и богатство нашој култури и омогућити да она на ваљан и достојан начин буде представљена у свету. Посебно место припада примени уставног начела о ћирилици као националном писму, чиме се додатно обезбеђује особеност српске културе. У том циљу неопходно је донети закон о употреби и заштити националног ћириличног писма.

9. Просвета, образовање и наука као темељ развоја Србије

Србија има веома дугу и успешну историју развоја просвете, образовања и науке. Успешан развој Србије у подједнакој мери зависи од достизања савремених научнотехнолошких стандарда и од очувања националног карактера просвете и васпитања. Отвореност према светским достигнућима у овим областима претпоставља постојање јасних националних циљева и вредности. За националне циљеве образовања и развоја науке држава мора да издваја већи проценат националног дохотка. У том правцу, посебну пажњу треба посветити подстицању младих научних талената. Важан интерес Србије мора бити и повратак у земљу образованих људи који су се школовали и радили ван Србије.

10. Патриотизам

Истински патриотизам и васпитање младих у духу љубави према отаџбини основ је државне политике. Једино Србија као наша држава нема алтернативу. Патриотизам као љубав према својој земљи и залагање за легитимне државне и националне интересе у потпуној су сагласности са општим савременим вредностима, нормама опхођења међу људима и државама, као и са начелима међународног права. Српска држава је, током свог хиљадугодишњег постојања, наталожила драгоцену политичку искуство у чувању своје самобитности тако што ће бити „исток западу и запад истоку“. То искуство било је и треба да остане најдубљи и неисцрпни извор патриотизма у Србији.

11. Национална солидарност

Солидарност са српским народом који живи у другим државама на Балкану и подршка заштити његових легитимних интереса јесу морална и државна обавеза Србије. Национална свест о потреби успостављања духовних, културних, привредних и политичких веза са српским народом који живи изван Србије треба да обележава и обједињује српску националну и државну политику.

12. Национално јединство

Остваривање најважнијих начела националне политике биће могуће под условом да се успостави основна сагласност око суштинских националних и државних интереса. Национално јединство је потребно градити кроз темељне и одговорне расправе у релевантним политичким и културним институцијама, као и у широј јавности, како би се успоставила дугорочна национална политика коју ће доследно спроводити државне установе Србије. Сва искушења кроз која данас пролази национална политика Србије лакше ће се превазилазити уколико буде постојао чврст и неупитан темељ националног јединства, који неће зависити од променљивих опредељења текуће званичне политике.

Живела Србија!

Београд, 14. фебруара 2010.